

D ů v o d y:

Pokud jde o právní stránku věci, lze dovolatelku odkázati na správné důvody odvolacího soudu, jež nejsou vyvráceny vývody dovolacího spisu. Dodává se jen toto: Nerozhodným jest, zda Jaromír S. byl oprávněn jednati za žalovanou firmu, zda tato schválila přijetí vozu do opravy a zda vůz byl formálně převzat, zda firma dala S-ovi poukaz ke zkušební jízdě čili nic, a zda tento nesměl vyjetí bez předchozího svolení odpovědné osoby a měl hlásiti jízdu, a zda bylo vůbec nutno vůz vyzkoušeti. Rozhodným jest, že stroj byl, jak ze skutkových zjištění správně usoudil odvolací soud, dán do podniku žalované firmy do správy. Tím došlo k smluvnímu poměru, jímž se silostroj, jak rovněž bylo zjištěno, s vědomím společníka firmy Roberta M-a až do provedení opravy a vrácení opraveného silostroje dostal do volné dispozice žalované firmy, jež tedy také vše, co ve svém zájmu buď sama, buď svými zřízenci podnikala se silostrojem, činila na vlastní účet a nebezpečí. Zejména platí to o jízdě na zkoušku. Neboť, i když bylo zjištěno, že Jan H. sám žádal, by stroj po opravě napřed byl vyzkoušen a by montér S. s ním jel, stala se jízda přece v první řadě v zájmu žalované strany, by automobil po opravě byl vyzkoušen a tím bylo zjištěno, že oprava byla bezvadně provedena (srov. rozh. čís. 2246 sb. n. s.). Lichá jest i další námitka žalované strany, že byl vůz odňat jejímu nakládání bezprávným postupem S-ovým, jenž podnikl proti zákazu zkušební jízdu. Z předpisu § 1 (4) aut. zák. vyplývá, že zákon vyžaduje objektivní protiprávnost, porušení předpisu všeobecného řádu právního. Protiprávním jest jednání jen tehda a jen potud, když a pokud jsou jím dotčeny jisté zájmy, chráněné určitou právní normou (srov. rozh. čís. 5404 sb. n. s.). Bylo-li zjištěno, že S. jest zřízencem firmy, že opravu vozu provedl a po opravě na vyzvání Jana H-a podnikl zkušební jízdu, nejde tu o porušení zájmu chráněného určitou normou právní, nýbrž snad o porušení povinnosti zřízence proti jeho firmě, pakliže S. skutečně podnikl zkušební jízdu proti jejímu zákazu.

Čís. 8979.

Ručení dráhy.

Třebas dráha nebyla podle koncesní listiny povinna zříditi na přejezdu závory a nebylo jí ani později ministerstvem železnic nařízeno, by je tam zřídila, nesprošťuje to dráhu zodpovědnosti, ježto jest i bez nařízení dohlédacích úřadů povinna, učiniti veškerá, podle vědy a zkušenosti potřebná bezpečnostní opatření, pakliže toho místní poměry a bezpečnost lidí skutečně vyžadují.

(Rozh. ze dne 23. května 1929, Rv I 1901/28.)

Žalobce, přejížděje za šera trať místní dráhy, byl zachycen vlakem a poraněn. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody neuznal p r o-

cesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce opřel a opírá žalobní nárok výslovně o zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. Podle § 1 tohoto zákona má se vždy za to, bylo-li příhodou v dopravě železnice způsobeno tělesné poškození neb usmrcení člověka, že příhoda nastala zaviněním podniku nebo lidí, jichž v provozu užívá. Za zavinění těchto osob ručí podnik tak jako za své vlastní zavinění podle § 1325 až 1327 obč. zák. Podle toho jest především vyloučiti žalobcovy nároky na náhradu škody, již utrpěl na věcech, jelikož za tuto dráha podle zákona o ručení železnic vůbec neručí. Příhodou v dopravě jest událost, jež jest odchylkou od pravidelného normálního způsobu provozu dopravy, jest o sobě způsobitou přivoditi poranění nebo usmrcení člověka a nastala mimo osobu poraněnou. Bylo na žalobci, by dokázal příhodu v dopravě a její příčinnou souvislost s úrazem. Mylně se domnívají nižší soudy, že jest v souzeném případě shledávati příhodu v dopravě ve srážce, v železničním úrazu. Podle jasného doslovu zákona, jenž v § 1 předpokládá, že příhodou v dopravě byl způsoben úraz, jest přesně rozeznávati mezi příhodou v dopravě (příčinou) a úrazem (důsledkem), jak ostatně zdůrazňují i nauka i četná rozhodnutí tohoto dovolacího soudu. Žalobce spatřuje příhodu v dopravě v tom, že přejezd přes trať nebyl opatřen ochrannými závorami, že nebyl osvětlen, že strojvůdce nedával výstražné znamení a že jel přílišnou rychlostí. V tom, že vlak přejížděl přejezd závorami nestřežený a neosvětlený bez výstražného návěstí a nepřípustnou rychlostí, mohla by ovšem býti spatřována příhoda v dopravě ve smyslu § 1 zák. o ruč. železnic. Leč nižšími soudy bylo zjištěno, že strojvůdce po výjezdu ze Z. nejen u předepsaných pískacích kolíků, nýbrž i mimo ně vícekrát a intensivně pískal a že se toto pískání opakovalo vícekrát, zejména ještě před tím, než se vlak u přejezdu zastavil. Bylo dále zjištěno, že vlak, kterýž pro tuto trať měl povolenou rychlost 25 km za hodinu, jel za Z. směrem k přejezdu, kde jest spád, pouhou setrvačností a daleko pod výše uvedeným dovoleným normálem. V tomto směru jsou tedy tvrzení žalobcova vyvrácena. Okolnost, že, jak prokázáno, dráha nebyla podle koncesní listiny povinna na přejezdu zříditi závory a jí ani později nikdy ministerstvem železnic nebylo nařízeno, by tam závory zřídila, a že na přecestí místních drah nemusí býti zavedeno osvětlení, nesprostila by dráhu zodpovědnosti, neboť jest dráha i bez nařízení dohlédacích úřadů, jež vlastně představují železniční správu a jichž opomenutí tedy žalovaného nevyvíňuje, povinna učiniti veškerá, podle vědy a zkušenosti potřebná bezpečnostní opatření, pokud je lze rozumně žádati, tedy po případě i bez zvláštního nařízení zříditi závory a přejezdy osvětliti, jestliže místní poměry a bezpečnost lidí toho skutečně vyžadují. Leč v tomto směru bylo zjištěno, že silnice, po které žalobce jel,

do vzdálenosti 1177 kroků za Z., tedy od Z. až k přejezdu, vede souběžně s tratí ve vzdálenosti nejvýše 100 kroků a nejméně 7 kroků od trati, kteráž z větší části vede ve stejné úrovni jako silnice a v úseku hned za Z. jest trať zvýšena proti silnici o 1½ m, takže nejen že jest trať se silnice zřejmě viditelná, nýbrž že byl též zejména osvětlený vlak na trati se pohybující a dobře svítící reflektorovou lampou na stroji opatřený, se silnice se strojem i vozy celý jasně viditelný a slyšitelný. Jelikož se předpokládá, že osoby, jež přecházejí nebo přejíždějí přes trať, vynaloží potřebnou pozornost (§ 1297 obč. zák.), mohla dráha právem předpokládati, že na kritickém místě vzhledem k zjištěnému volnému rozhledu není třeba závor ani osvětlení přejezdu. Je-li tomu tak, není vůbec příhody v dopravě a není třeba obírat se ještě otázkou, zda se žalovanému zdařil vyvíňovací důkaz podle § 2 zákona o ruč. žel. Žaloba není důvodná.

Čís. 8980.

Tříletá promlčecí lhůta § 1486 obč. zák. (§ 1 zákona ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n.) jest lhůtou práva hmotného, na kterou se nevztahují ustanovení § 126 c. ř. s. a § 89 zák. o org. soudní.

Následky obmeškání pohledávky, dospělé podle zákona ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n. do 1. dubna 1925, nastaly uplynutím 31. března 1928, nikoliv teprve uplynutím 1. dubna 1928.

(Rozh. ze dne 23. května 1929, Rv I 1914/28.)

Žalobu o zaplacení peněžité pohledávky, dospělé dnem 30. června 1924, procesní soud první stolice zamítl, maje za to, že žalobní nárok jest promlčen vzhledem k ustanovení zákona ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n., ježto žaloba byla podána teprve 1. dubna 1928. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatel v tom, že první soud odůvodnil zamítnutí žaloby tím, že došla k soudu dne 1. dubna 1928, a že jest tedy podle zákona ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n. promlčena, ježto poslední den lhůty promlčecí, 31. březen t. r. uplynul, aniž byla žaloba u soudu podána, a lhostejno jest, že byla toho dne dána na poštu. Odvolatel míní, že an 1. duben 1928 připadl na neděli, mohlo nastati promlčení žaloby teprve dne 2. dubna, že podáním žaloby se promlčení podle § 1497 obč. zák. přetrhuje, že zákon nikde neustanovuje, že žaloba v poslední den promlčecí lhůty musí již býti u soudu, že proto jest posuzovati podání žaloby podle předpisů civilního řádu soudního, takže stačilo, když žaloba v poslední den promlčecí lhůty byla dána na poštu — a poukazuje odvolatel zejména k tomu, že podatelna soudu jest otevřena jen do 5 hodin odpoledne, takže prý vskutku podle názoru prvního soudu nastalo promlčení žaloby již dne 31. března 1928 o 5. hodině odpoledne. Následkem tohoto mylného právního názoru prvního soudu zůstalo prý řízení kusé, ježto důkazy stranami nabídnuté